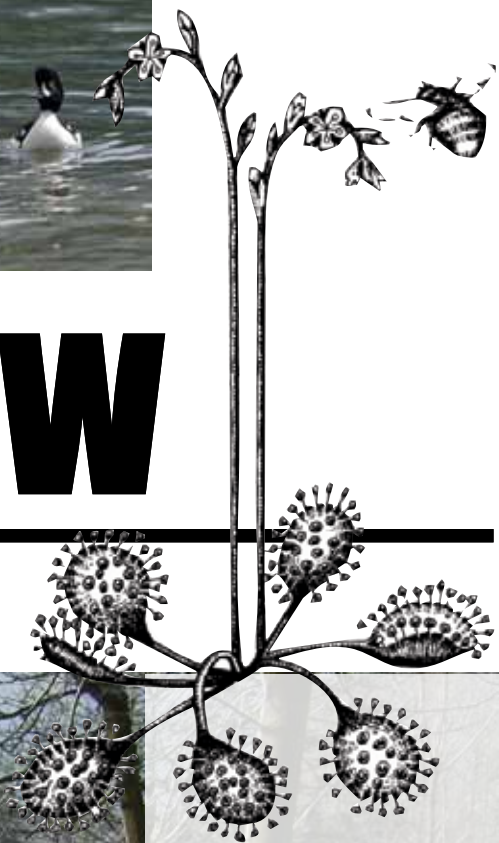

Zonnedauw

driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Noord-Limburg (Lommel-Overpelt)

2011 nr 1

Jaargang 43
januari-februari-maart

FOTOFESTIVAL 2010

Foto FOLLON Roger

Foto GEUENS Marc

Foto KERKHOFS Jef

Foto KUYPERS Yvonne

Foto MERTENS Albert

Foto PEETERS Lex

Foto COX Pieter

Foto PLESSERS Leon

Foto SCHOUTEDEN Marc

Foto VANGENEUGDEN Jacky

Foto VANHAMEL Tom

Foto VERHEYEN Paul

Foto WINTERS Jos

Foto WINTERS Luc

Afdelingsbestuur

Gène Wellens, erevoorzitter
Luc Winters, voorzitter
Jan Leroy, co-voorzitter
Marie-Louise Bosmans, ondervoorzitster
Albert Mertens, schatbewaarder
Paul Verheyen, secretaris, redactie Zonnedaauw
Leon Plessers, ledenadministratie
Henri Cuyvers, afgevaardigde voor Provinciaal overleg
Albert Geuens,
Carl Vertommen
Marc Geuens,
Ann Geypen, nazicht teksten Zonnedaauw
Gerard Jannis,
Jansen Toon
Herman Poorters
Rik Theuws,
Henri Vaesen,
Paula Alaerts-Vliegen, beheer Wateringhuis, feestcomité
Annemie Alaerts-Van Endert, feestcomité
Hanne Maes, lay-out Zonnedaauw

luc.winters@telenet.be
jan.leroy@skynet.be

albert.mertens@skynet.be
pool.verheyen@skynet.be
leon.plessers@helvoet.com
henricuyvers@telenet.be
bertgeuens@skynet.be
carl.vertommen@telenet.be
marcgeuens1@telenet.be
annencarlo@telenet.be

totom@telenet.be
hermanpoorters@hotmail.com
rik_theuws@hotmail.com

petrus.alaerts@telenet.be
patrick.van.endert@telenet.be
hanne_maes@pandora.be

WERKGROEPEN

Albert Geuens: vogelwerkgroep
Guido Jansen: vissenwerkgroep
Luc Winters: amfibieën en reptielen
Gerard Jannis: libellen
Pierre Alaerts: planten
Peter Waelbers: zoogdieren
Albert Mertens: natuurgidsen

bertgeuens@skynet.be
gijans@hotmail.com
luc.winters@telenet.be
gerard.jannis@telenet.be
petrus.alaerts@telenet.be

albert.mertens@skynet.be

CONSERVATORS NATUURGEBIEDEN

Hoofdconservator (H.C.) en coördinator
"De Vloeiweiden in de Watering" (Lommel-Kolonie),
"De Lommelse heidegebieden": de Riebos, de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbossenheide,
"De Tip", (dendrologisch park in Lommel-Kerkhoven),
"Het Plat" (Overpelt)
"De Dommelvallei" (Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt)
"De Veewei" (Hechtel-Eksel)

Gerard Jannis
Albert Mertens (H.C.), en Pierre Alaerts
André Geypen (H.C.), en Michel Emmers
Gène Wellens (H.C.), Rik Theuws
Theo Renckens (H.C.), Willy Cox en Luc Winters
Albert Geuens (H.C.) en Wouter Beyen
Luc Winters (H.C.) en Fons Kenis

INHOUD

Inhoudsopgave

Blz 1 Afdelingsbestuur.

Blz 2 Inhoudsopgave

Blz 3 Woord Vooraf : Brief van de voorzitter:
Natuurpunt staat op de kaart

Blz 4 Aankondiging van Activiteiten

Blz 8 Fotopresentatie natuurreis Natuurpunt
Noordlimburg Canada 2010 deel 2.

Blz 8 Fotofestival 2010

Blz 9 Tijdens onze Zeelandreizen staat het Plan Tureluur op het programma

Blz 10 Limburgse Koepel voor Natuurstudie organiseert 20ste contactdag

Blz 10 Gedicht van Guido Gezelle: 't Vriest

Blz 11 Verslag van de herfstwandeling in de Ardennen op 31 november 2010

Blz 12 Een natuurgids vertelt over zijn leuke ervaringen in de Watering te Lommel-Kolonie.

Blz 13 Limburgse vissenwerkgroep: 2010

Blz 17 Publiciteit

Blz 20 Rijk aan Natuur aangereikt: Kleine Hoefblad (Tussilago farfara).

Blz 21 Kijken naar Kauwkens

Blz 22 Donkere dagen voor het varken

Blz 23 Familienieuws

Blz 24 Sprokkels.

Achterste binnenomslag: Colofon.

foto Theo Geuens

WOORD VOORAF

Brief van de voorzitter

Natuurpunt, staat op de kaart

Natuurpunt is na de fusie (Natuurreservaten en Wielewaal) uitgegroeid tot een krachtige vereniging. Iedereen kent nu Natuurpunt en zijn slogan "Natuur voor iedereen".

Het ledenaantal groeit nog elk jaar en is momenteel al gestegen tot 90 000 leden.

Ondertussen is er flink gewerkt aan het verwerven van natuurgebieden, want Natuurpunt heeft momenteel al 18000 ha in beheer en dat is 1,4% van de totale oppervlakte van Vlaanderen.

Vermits de natuur voor iedereen is, heeft Natuurpunt ook geïnvesteerd in professioneel bemande bezoekerscentra. Het zijn er ondertussen al 11 geworden en dat is zonder deze die door vrijwilligers bemand worden, zoals ons wateringHUIS.

Natuurpunt wil in de komende jaren actief werken aan 4 doelstellingen:

- 1) Aankopen van Natuurgebieden: 1,4% is te weinig
- 2) Ruimte voor water: de recente overstromingen hebben nogmaals bewezen dat onze beekdalen niet geschikt zijn voor bewoning.
- 3) Natuur in de stedelijke omgeving. Het eerste stadsbos is ondertussen door Natuurpunt aangekocht in Ninove
- 4) Internationale natuur: de natuur stopt niet aan de grens van onze reservaten. Globale natuurbescherming is noodzakelijk. Denk maar aan onze trekvogels, die hier beschermd worden, maar elders afgeschoten of vergiftigd worden.

Natuur voor iedereen!

Onze Vloeiweiden

Albert Jansen heeft in zijn vrije tijd het internet afgeschuimd op zoek naar de herkomst van en andere informatie over vloeiweiden en met een heel mooi resultaat. Voor onze natuurgidsen heeft hij op woensdag 24 november een kleine presentatie van 4,5 uur gegeven van zijn vondsten.

Reeds lang voor de aanleg van onze vloeiweiden waren er op diverse plaatsen in Europa reeds dergelijke "gerugde bedden". De bakermat lag in Noord-Italië, maar ook in Duitsland, Frankrijk, Denemarken en Engeland bestonden er al vloeiweiden.

Maar het besluit is dat onze vloeiweiden niet de eersten maar wel de meest ingenieuze zijn.

Ondertussen zoeken we verder naar historische informatie en hopen om het verhaal van onze vloeiweiden in één van de volgende uitgaven van Zonnedaaw te publiceren.

Luc WINTERS

foto Albert Mertens

ACTIVITEITEN

AANKONDIGING

Zondag 2 januari 2011

Geleide natuurwandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse Natuurgidsen: Michel Emmers en Vivian Lenaerts

Aansluitend nieuwjaarsreceptie in “Het wateringHUIS”.

Samenkomst: telkens om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat of om 13.45 uur aan “Het wateringHUIS”.

Maandag 3 januari 2011

Samenstellen en verzenden van Zonnedauw nr. 1 - 2011

Samenkomst: om 20.00 uur in De Geer te Eksel.

Zaterdag 15 januari 2011

Limburgse Koepel voor Natuurstudie (LIKONA) organiseert 20ste contactdag

Vanaf 8.45 uur is iedereen welkom in Gebouw D van de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek, Agoralaan in Diepenbeek. De plenaire zitting start om 9.15 uur.
Meer inlichtingen vind je verder in deze Zonnedauw.

Zondag 16 januari 2011

Maandelijkse Watervogeltelling - Noord-Limburgse plassen

Leiding: André Geypen en Michel Emmers.
Samenkomst: om 8.15 uur aan het kruispunt te Lommel-Barrier, deelnemers(sters) dienen echter vooraf André eens op te bellen Tel.: 011/54.61.13.
Verrekijker of telescoop zijn nuttig !

Zondag 23 januari 2011

Winterwandeling in ons reservaat “Het Plat” te Overpelt

Leiding: Noord-Limburgse Natuurgidsen, Theo Renckens, John Verboven en Willy Cox.
Samenkomst: om 14.00 uur aan de schapenstal op het einde van de Palisstraat te Overpelt (Hol-ven).
Laarzen kunnen nuttig zijn.

Zaterdag 5 februari 2011

Beheerswerken in “Kattenbossenheide” te Lommel

Leiding: André Geypen.
Samenkomst: om 9 uur aan de parking langs Gelderhorsten.
Uit te voeren beheerswerken: verwijderen van opslag zaailingen en kleinere vliegdennen van grove

den.

Gereedschap : Handschoenen zijn aan te raden. Eventueel bijl of steekspade meebrengen.
Einde voorzien om 12 uur.

Zondag 6 februari 2011

Geleide natuurwandeling en pannenkoekenfeest in “De Vloeiweiden” Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse Natuurgidsen, Toon Jansen en Willy Cox.
Samenkomst: om 14.00 uur einde Koloniestraat of 13.45 uur aan “Het wateringHUIS”.
Na deze winterse wandeling kan iedereen in “Het wateringHUIS” zijn eetlust verzadigen met lek-kere pannenkoeken die tijdens deze namiddag voor ons gebakken worden.
Warm en smakelijk aanbevolen dus.

Zaterdag 12 februari 2011

A. Beheerswerken in ons “Dendrologisch Wielewaalpark Den Tip” te Lommel-Kerkhoven

Leiding: Albert Geuens en Gerard Jannis.
Samenkomst: om 9.00 uur aan “De Tip” zelf.
Uit te voeren beheerswerken: draineerslootjes vegen en andere beheersactiviteiten.

B. Fotofestival Beeldmontage Natuurpunt Noord-Limburg 2011

Leiding: Paul Verheyen
Presentatie: Inzendingen Fotofestival 2010.
Lokaal en aanvang: 20.00 uur in O.C. Palethe, Jeugdlaan te Overpelt.

Zondag 13 februari 2011

Maandelijks Watervogeltelling - Noord-Limburgse plassen

Leiding: André Geypen en Michel Emmers.
Samenkomst: om 8.15 uur aan het kruispunt te Lommel-Barrier, deelnemers(sters) dienen echter vooraf André eens op te bellen. Tel.: 011/54.61.13.
Verrekijker of telescoop zijn nuttig !

Zondag 20 februari 2011

JAARLIJKSE WINTERREIS NAAR ZEELAND

Onze jaarlijkse winterse autocaruitstappen naar de Nederlandse provincie Zeeland zijn traditio-neel steeds geslaagde vogelexcursies. Deze winter verkennen we Beveland, Schouwen-Duiveland en Goeree-Overflakkee.

We maken zeker enkele wandelingen van ongeveer een uur zodat de chauffeur aan zijn wettelijke rust- en rijpauzes komt. We hopen vele soorten eenden, zwanen, steltlopers, proovogels en diverse soorten ganzen te kunnen observeren. Op de Brouwersdam tussen Schouwen en Goeree wordt het volop vogels observeren zowel links aan de Noordzezijde als rechts van ons landinwaarts op het uitgestrekte binnenwater van de Grevelingen.

(drieteen-, paarse strandloper, steenloper, aalscholver, brilduiker, zwarte zee-eend, grote zee-eend, roodkeelduiker (?), eidereend, zaagbekken...).

Onze picknick spelen we binnen (degenen die een warme tas koffie of soep willen) in “Heren-keet” nabij Flauwersinlaag midden het grote natuurontwikkelingsgebied “Plan Tureluur”. Het programma kan flexibel aangepast worden naargelang van de weersomstandigheden.

Leiding: Rik Theuws en Luc Winters.
Onkosten: volwassenen: 13 Euro
Beneden 20 jaar: 8 Euro

Maximum: 35 Euro per gezin.
Er wordt betaald in de autocar tijdens de heenreis.

Niet vergeten :

Verrekijker, eventueel telescoop, laarzen en grote knapzak. Lichte regenkleding in de rugzak (voor de strandwandeling) kan altijd van pas komen.

Inschrijving :

Naam en opstapplaats doorgeven aan Marc Geuens (Tel.: 0478 54.22.51), mail-adres: marcgeuens1@telenet.be

De plaatsen zijn beperkt, schrijf daarom tijdig in.

Opgeven zeker vóór zondag 6 februari !

Vertrek autocar:

Hechtel kruispunt:	6.00 uur
Eksel Gemeenteplein:	6.10 uur
Lindel Pastorij:	6.15 uur
Overpelt gemeentehuis:	6.20 uur
Neerpelt "GAMMA":	6.30 uur
Overpelt Houtmolen rond punt:	6.35 uur
Lommel Barrier kruispunt:	6.40 uur
Lutlommel dancing "Shaft":	6.45 uur
Lommel Stationsstraat Q-8 station:	6.50 uur

Vrijdag 25 februari 2011

Infoavond over "Levend zand".

Leiding:	Toon Jansen.
Samenkomst:	om 20 uur In het Wateringhuis te Lommel-Kolonie.
Inhoudelijk:	Wat is het project "Levend Zand" en waarom schrale biotopen in de belangstelling brengen. Verloop van het voorbije weekend in 2010 en voorstelling nieuw te organiseren week-end in 2011, overzicht van de gebieden met specifieke schrale biotopen zowel van nieuw als voorbije weekend, kort overzicht van de voorkomende insecten, vogels en planten op de schrale biotopen met de nodige foto's op groot scherm.

Nacht van Zaterdag 26 op zondag 27 februari 2011

Nacht van de duisternis

Meer informatie in de media.

Maandag 28 februari 2011

Opstarten bevoeiingen in de Vloeiweiden

Leiding:	Pierre Alaerts.
Samenkomst:	telkens aan het "Het wateringHUIS"
Uit te voeren werken:	De bevoeiing op de percelen inzetten De eerste week van maart vangen de jaarlijkse bevoeiingswerkzaamheden op onze vloeiweiden-percelen weer aan zodat de bezoekers tijdens de geleide wandeling van de eerste zondag op 6 maart, en ook de leerlingen van WICO St.-Jozef Lommel, ter plaatse kunnen zien hoe er nu nog steeds "gewitterd" wordt. Ook de twee volgende weken van maart zal er gewitterd worden op de overige percelen. Gedurende de eerste helft van maart kunnen wij dus dagelijks hulp gebruiken van werkwillige liefhebbers. Iedereen is welkom, het werk is licht, werkmateriaal is voorradig, en-keel laarzen zijn in dit geval noodzakelijk. Voor meer inlichtingen kun je even naar Pierre of Albert bellen.

Zondag 6 maart 2011

Geleide natuurwandeling in "De Vloeiweiden" te Lommel-Kolonie

Leiding:	Noord-Limburgse Natuurgidsen, Henri Vaesen en Dirk Delchambre.
Samenkomst:	telkens om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat of om 13.45 uur aan "Het

wateringHUIS”.

Tijdens deze wandeling kan de bevoeiing van onze percelen op blok II ter plaatse bewonderd worden.

Zondag 13 maart 2011

Maandelijks Watervogeltelling - Noord-Limburgse plassen

Leiding: André Geypen en Michel Emmers.
Samenkomst: om 8.15 uur aan het kruispunt te Lommel-Barrier, deelnemers(sters) dienen echter vooraf André eens op te bellen. Tel.: 011/54.61.13.

Zondag 20 maart 2011

Les aangaande digitale fotomontages.

Leiding: Paul Verheyen, Marc Geuens, Henri Cuyvers, Leon Plessers.
Samenkomst: van 9 tot 12 uur in “Het wateringHUIS”, Oude Maai 80 te Lommel-Kolonie.
Onkosten: 3 euro voor Natuurpunt-leden; 5 euro voor niet-leden.
Vooraf inschrijven bij Marc Geuens, liefst per e-mail: marcgeuens1@telenet.be (GSM: 0478/542251) Zie ook artikel in deze Zonnedauw “Fotofestival 2011 Natuurpunt Noord-Limburg”.

Vrijdag 25 maart 2011

Beeldmontage: “CANADA”

Presentatie: Theo Geuens.
Lokaal en aanvang: 20.00 uur in O.C. Palethe, Jeugdlaan te Overpelt. Net zoals bij het vorige beeldverslag over de Canadareis belooft het weer een onvergetelijke avond te worden en nu meer nadrukkelijk toegespitst op fauna en flora gezien door telelens of macrolens.

Zaterdag 26 maart 2011

Beheerswerken in en om “Het wateringHUIS”

Opzet is om eenmaal per kwartaal “Het wateringHUIS” binnen maar ook buiten (de onmiddellijke omgeving) een poets- en onderhoudsbeurt te geven. Iedereen is welkom, zowel mannen als vrouwen.
Samenkomst: aan het “Het wateringHUIS” van 9 uur tot 12 uur.

Zondag 3 april 2011

Geleide natuurwandeling in “De Vloeiweiden” te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse Natuurgidsen: Rudi Wouters en Carl Vertommen.
Samenkomst: telkens om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat of om 13.45 uur aan “Het wateringHUIS”.

Maandag 4 april 2011

Samenstellen en verzenden van Zonnedauw nr. 2 - 2011

Samenkomst: om 20.00 uur in De Geer te Eksel.

Woensdag 6 april 2011

Theorieles: “Planten van vennen en poelen”

Lesgever: Hans Vermeulen.
Lokaal en aanvang: “Het wateringHUIS”, Oude Maai 80 te Lommel-Kolonie om 19.30 uur; einde om 22.30 u.
Onkosten: 1 theorieles en 2 praktijklessen: voor leden 9 euro en voor niet-leden: 15 euro.
Voor meer informatie en inschrijven contacteer Luc Winters GSM 0478 339164.

Fotopresentatie naturreis Natuurpunt Noordlimburg Canada 2010 deel 2.

Eind vorig jaar was er al een fotopresentatie Canada 2010. Toen werd er vooral de nadruk op gelegd hoe de deelnemers deze prachtige naturreis beleefden. Slapen in tentjes, zelf je maaltijden (helpen) bereiden, samen op pad door de Canadese natuur... Jullie konden het allemaal met eigen ogen meevolgen tijdens deze prachtige presentatie. Op 25 maart willen we jullie graag Canada 2010 deel 2 presenteren. In deze 2de reeks leggen we vooral de nadruk op de overweldigende natuur in en rond de Rocky Mountains. Indrukwekkende (berg)landschappen en vooral de planten en dieren die daar thuishoren staan centraal. Aanvullend op de natuurbeelden vertellen we het ontstaan en evolutie van de Rocky Mountains, hoe dikhoornschapen de barre bergwinters overleven, wat het verschil is tussen een bosbizon en een prairiebizon en zoveel meer! De beste natuurbeelden van de presentatie eind vorig jaar vinden natuurlijk ook een plaatsje in deze tweede reeks.

Wil je alvast een voorsmaakje, surf gerust naar de website van Natuurpunt Noordlimburg (www.natuurpunt-noordlimburg.be) bij fotopresentatie Canada 2010 deel 2. Tot dan.

Fotopresentatie Canada 2010 deel 2

Vrijdag 25 maart 2011 aanvang 20h00

C.C Palethe Jeugdlaan 2 Overpelt

FOTOFESTIVAL 2010

In dit digitale tijdperk zijn er steeds meer mensen die het leuk vinden om te fotograferen en natuurfotografie is voor velen een toffe hobby. Beeldjes vastleggen is ongelimiteerd geworden. Een onderwerp tientallen keren klikken is geen probleem, nadien kiezen we de meest sprekende foto. Op de computer bewaren we honderden, duizenden beelden.

Dit gegeven bracht Natuurpunt Noord-Limburg ertoe om in 2010 te starten met een FOTOFESTIVAL met als doel opgeslagen digitaal beeldmateriaal van onze amateur-fotografen te verzamelen en een soort podium te geven. Om te starten was er in het Wateringhuis een les over natuurfotografie. Er werd regelmatig een oproep gedaan om tijdens onze activiteiten het foto-toestel niet te sparen. We mochten in de loop van 2010 reeds genieten van enkele prachtige foto- en filmpresentaties en op onze Natuurpunt harde schijf staan nog meer dan duizend beelden te wachten op een selectie voor een presentatie.

Op zaterdag 12 februari 2011 krijgen deze inzendingen een vuurdoop in het O.C. Palethe te Overpelt, alwaar een fotopresentatie van dit ingezonden beeldmateriaal zal getoond worden.

Zoals elders in deze Zonnedaauw aangekondigd, geeft Theo Geuens een fotopresentatie in Palethe op vrijdag 25 maart 2011 van eigen werk aangevuld met foto's van andere fotografen aangaande de natuurexploratie in Canada van 2010.

Op zondag 20 maart tussen 9 en 12 uur is er in het Wateringhuis een les aangaande digitale beeldmontage. Hoe kunnen we met foto's een beeldverhaal samenstellen met zoom-mogelijkheden, aangevuld met teksten en muziek, gebaseerd op het programma Photostory3 voor Windows.

Tijdens onze Zeelandreizen staat het Plan Tureluur op het programma: een beetje uitleg.

Nederland telt twintig Nationale Parken, waarvan in Zeeland Nationaal Park Oosterschelde er een is. Om er nog enkele bij naam te noemen, dit zijn Nationale Parken, min of meer in onze nabijheid gelegen: NP De Biesbosch, NP De Loonse en Drunense Duinen, NP De Meinweg, NP De Groote Peel, Grenspark De Zoom-Kalmthoudse Heide, Al deze gebieden kan men nader bekijken op de website <http://www.nationaal-park.nl/documents/home.xml?lang=nl>.

Tijdens onze Zeelanduitstap op zondag 20 februari 2011 zullen we ook weer het plan Tureluur bezoeken, te kaderen in dit Nationaal Park Oosterschelde. De tureluur is gekozen als symbool van het natuurontwikkelingsplan voor de Oosterschelde. Het is een vogel die het hele jaar door in en rond de Oosterschelde is aan te treffen.

Twee natuurgebieden in de Oosterschelde worden opgeknapt met Europees geld. Aan de zuidkust van Schouwen-Duiveland worden 157 hectare nieuwe natuur ontwikkeld als onderdeel van Plan Tureluur. Verder komt er geld vrij voor de Schelphoek. Hier komt 100 hectare aan nieuwe slikken en schorren in het getijdengebied bij.

Aanleiding tot het plan was de afname van de schorren en het intergetijdengebied door de bouw van de Stormvloedkering, de Philipsdam en de Oesterdam. Hierdoor is de Oosterschelde immers kleiner geworden en hier moest dus snel wat aan gedaan worden.

Voor het plan Tureluur werden rond de Oosterschelde 44 gebieden geselecteerd waarin natuurbeschermingsorganisaties en overheden goede mogelijkheden zagen voor natuurontwikkeling. Buitendijks wil het Plan Tureluur proberen de afname in het aantal schorren te compenseren en duinen ontwikkelen. Binnendijks wil men met behulp van bulldozers en verhoging van het waterpeil moerassen creëren. Zowel brakke of zoute moerassen in de lager gelegen gebieden en zoete moerassen op hogere locaties.

Limburgse Koepel voor Natuurstudie organiseert 20ste contactdag

Op zaterdag 15 januari 2011 organiseert de Limburgse Koepel voor Natuurstudie (LIKONA) haar jaarlijkse contactdag in de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek.

LIKONA is het samenwerkingsverband van een aantal werkgroepen, verenigingen en instellingen die actief zijn op het vlak van studie en inventarisatie van planten, dieren, gesteenten en fossielen. Zij inventariseren, brengen veldgegevens samen en voeren beschermingsacties uit. Het is de bedoeling op deze contactdagen alle mensen die de Limburgse natuur onderzoeken, of hierin geïnteresseerd zijn, samen te brengen en kennis te laten maken met recent natuuronderzoek in Limburg.

Vanaf 8.45 uur is iedereen welkom in Gebouw D van de Universiteit Hasselt, Campus Diepenbeek, Agoralaan in Diepenbeek. Na de plenaire zitting die start om 9.15 uur en waar het verloop van de dag wordt toegelicht, krijgen een aantal sprekers de gelegenheid om kort, maximum 5 minuutjes, een interessant aspect van een onderzoek voor te stellen. Daarna zijn er de vergaderingen van alle LIKONA-werkgroepen. Tijdens de middagpauze zijn er de boeken- en informatiestands en is er gelegenheid om interessante contacten te leggen.

In de voormiddag brengen de verschillende werkgroepen van LIKONA verslag uit over hun werking van het voorbije jaar en in de namiddag worden de langere voordrachten gegeven over wetenschappelijk onderzoek in Limburg.

Rutger Barendse vond bijzondere planten in noordwest Limburg. Alain De Vocht noteerde nieuwe vissen in de Maas. Peter Bellen geeft meer uitleg over 17 jaar bosvogels karteren in Nieuwenhoven (Sint-Truiden). Gène Stassen neemt ons mee naar de verborgen schatkamer van de Abeek waar meer dan 2000 soorten ongewervelden werden genoteerd en René Janssen zocht de Bechstein vleermuis in Limburg. Frank Smeets, gedeputeerde van Leefmilieu en tevens voorzitter van LIKONA, sluit de contactdag af.

Voor het volledige programma van de contactdag (details van de korte mededelingen, voordrachten binnen de werkgroepvergaderingen) kan men terecht op www.limburg.be/likona.

Alle LIKONA-leden, maar ook alle overige geïnteresseerden, worden uitgenodigd om deel te nemen. Deze uitnodiging geldt uiteraard ook buiten de provinciegrenzen. De deelname is gratis, maar inschrijven is noodzakelijk (vóór 8 januari). Voor een warme maaltijd dient u te reserveren en 8 euro op de contactdag bij inschrijving te betalen.

' T VRIEST

*Vaste in 't ijs staan al de beken,
effenboords, en volgezeeuwd:
uitgeweerd twee wulgenreken,
weg 't is al, en witgesneeuwd,
al, dat nog mijn oogen zagen,
rechts geleên twee winterdagen.*

*Weg en wete ik waar mij vinden,
batte en bane is doodgedaan;
snijden doen de snelle winden,
't vogelvolk moet schooien gaan:
mussche en merel eten vragen,
zoekende in de doorenhagen.*

*Deerlijk is de zonne aan 't zinken,
't beste van den dag is om:
't avondt, en de sterren pinken
schielijk, in den hemelkom:
scherpe en sterke bijzen vagen
't rijspeur van den winterwagen.*

*Toe zijn al de deuren; dichte
dekt de sneeuw de daken al;
heinde en verre en zie 'k gezichte
dat "goendag!" mij bieden zal;
duister wordt de lucht, en 't jagen
sneeuw-, weêrom, en vlokkenvlagen.*

*Nacht en Winter samenspannen,
heere zijn ze, en baas, getween;
Vreugde is uit ons land gebannen,
donker is 't en koud, medeen!
Wee- nu mensche en dieren klagen:
's Winters koude tanden knagen.*

1896

Uit 'Rijmsnoer' (Nieuwjaarmaand)

Guido Gezelle

effenboords: tot boven toe

volgezeeuwd: volgestrooid

uitgeweerd twee wulgenreken: uitgezonderd twee rijen wilgen

rechts geleên: pas geleden

Weg en wete ik waar mij vinden: ik weet niet waar ik mij een

weg kan vinden

batte: pad

batte en bane: alle wegen

doodgedaan: bedolven, uitgeveegd

deerlijk: beklagenswaardig; hier betekent het zwak, bleek

't avondt: de avond valt

bijzen: buien, hier betekent het sneeuwvlagen

rijspeur: wagenspoor

en zie 'k: zie ik geen

't jagen: er jagen

medeen: ineens, dadelijk

Wee- nu mensche en dieren klagen: mensen en dieren wee-

klagen

's Winters koude tanden: de koude tanden van de winter

ACTIVITEITEN

VERSLAGGEVING

Verslag van de herfstwandeling in de Ardennen op 31 november 2010

Om stipt 7u00 vertrekt de bus voor de elfde keer richting Ardennen. Dit jaar is de omgeving Aywaille-Remouchamps aan de beurt. Met volop regen bij het vertrek is het bang afwachten wat de weergoden ons zouden brengen. Gelukkig heeft Olav Thijs mooi en zonnig weer voor ons besteld in de Ardennen. Onze regenkledij kunnen we in de bus laten als we rond 9u30 in Vieuxville, de vertrekplaats van de eerste wandeling, aankomen. Al snel zien we de eerste buizerden en geelgorzen, maar de schoonheid van de omgeving trekt onze aandacht. Herfstkleuren zorgen voor prachtige kleurenplaatjes. Met deze temperatuur is het zeer aangenaam om wandelen. Een aantal personen proeven van de bittere sleedoornbessen, anderen zoeken ijverig naar planten en vogels. Soor-

ten zoals kleine pimpernel, bosrank, geel nagelkruid en zwarte toorts trekken al snel de aandacht. Maretak groeit hier massaal. Deze plant komt voor bij kalkrijke bodems en leeft in symbiose op een boom. Bij de vogels krijgen we een gedeelte van de veldleuwerikentrek te zien. Op de vele akkers zijn tal van gemengde groepjes vogels aanwezig. Deze bestaan o.a. uit vinken, kepen, geelgorzen en ringmussen. De Buizerd staat al meerdere malen op ons notitieblaadje, maar ook andere roofvogels worden waargenomen, zoals torenvalk en sperwer. In de oudere huizen komen vele gaten en scheuren voor, waarin verschillende planten kunnen kiemen. Zo treffen we er o.a. muurleeuwenbek, muurvaren en steenbreekvaren aan. Sommige vogels, zoals de huismus, gebruiken deze gaten dan weer als schuilplaats. Na deze flinke wandeling stappen we in de bus om naar Comblain-au-Pont te rijden waar we onze lunch kunnen gebruiken. Door het prachtige weer verkiest een aantal zijn boterhammen op het terras te eten, maar wel overgoten met een heerlijke trappist of warme tas koffie. Nadat iedereen zijn buikje vol heeft, besluiten we om nog snel eventjes te kijken of er iets in, op of rond de Ourthe te beleven is. Dit levert een grote gele kwikstaart en een ijsvogel op. Ook worden er vissen waargenomen nl. elritsen en een forel. De namiddagwandeling start in Oneux, ten oosten van Comblain-au-Pont. De eerste paddenstoel die wordt waargenomen is de gekraagde aardster. Verderop worden we verwelkomd door een groepje parelhoenders. Olav leidt ons door een prachtig stukje bos waar we eikvaren en tongvaren talrijk aantreffen. Tijdens de laatste kilometers worden nog enkele nieuwe vogelsoorten ontdekt zoals appel- en goudvink, alsook een putter

die roepend overvliegt. Een ratelende bramensprinkhaan laat zich ook nog even horen. Deze twee prachtige wandelingen in totaal 18,3 km lang tonen ons 46 vogelsoorten. Vreemd genoeg kunnen we geen rode wouw ontdekken, hoewel deze op ons verlanglijstje prijkt!! Met zware benen, maar nog nagenietend van de prachtige landschappen, besluiten we de dag te beëindigen in een cafeetje in Aywaille. Dit vindt iedereen onmiddellijk oké!

Pieter COX (foto's van Pieter Cox en Jos Winters)

Een natuurgids vertelt over zijn leuke ervaringen in de Watering te Lommel-Kolonie.

Zoals elk jaar hadden weer enkele klassen van de Lommelse scholen er zin in om door de Watering te wandelen. En zoals iedereen weet is het ene kind het andere niet. En die dag had ik en Marie-Louise 14 of 15 baasjes van het tweede studiejaar mee op onze route. Zelfs zonder begeleiding van de onderwijzer verliep de wandeling prima en in goede orde. Al gauw liet een jongetje zich opmerken. Hij had voor alles zin: vragen stellen, praten met de gidsen, kikvorsen vangen, wel een 10-tal, en zo ging dat door tot het einde. Iedereen had zich dank zij hem heel goed geamuseerd, maar wat die brave jongen thuis daarover verteld heeft, weet ik niet. Twee dagen na deze wandeling, 's zondags om half twee, kwam hij met zijn beide ouders uit de watering gekuierd. Hij verschrok een beetje dat hij ons weer zag en dat was wederkerig. Zijn mama zei: "Hij heeft ons gegidst deze voormiddag. We moesten meegaan kijken waar jullie hem vrijdag gegidst hadden." Wij als gidsen vonden dit toch wel uitzonderlijk en waren tevreden dat het soms toch lukt om de interesse voor de natuur via de kinderen over te kunnen brengen tot bij hun thuis.

Twee dagen nadien kreeg ik het vijfde studiejaar te

gidsen en als ik vertelde over de Gelderse Roos met zijn speciale bloeiwijze en zijn zure bessen, diende ik er wel bij te vertellen dat alleen de Pestvogel van deze bessen eet. En toen was er ook een echt vluggertje bij - misschien werd hij ooit gepest, wie weet? - maar een honderd meter verder hield hij me bij de arm en vroeg me waarom die vogel dan Pestvogel genoemd wordt. Toen heb ik natuurlijk een op waarheid berust verhaal moeten vertellen over de ernstige ziekte die de pest genoemd wordt. En dat klonk als volgt: In de zestiende eeuw tierde de pest weelderig in onze streken en heel veel mensen stierven. Niemand wist hoe ervan te genezen of waar de ziekte vandaan kon komen. Allerhande verhalen deden de ronde. Mogelijk had iemand deze ziekte uit Afrika naar ons gebracht. En zo zag iemand plots een zeer mooie vogel in een boom zitten, die niemand kende. Die vogel kon best wel de pest naar ons gebracht hebben. Onze scholier nam met wijd open mond aan dat ze deze vogel daarom de Pestvogel noemen. Volgens Albert Mertens klopt het verhaal. De wandelling was geslaagd, de jongen tevreden en de gids natuurlijk ook.

Henri VAESEN.

Uw feesttaart = onze specialiteit
LUTLOMMEL 10 LOMMEL Tel.:(011)54 40 28
Woensdag gesloten

Limburgse vissenwerkgroep: 2010

Voor de Limburgse vissenwerkgroep was 2010 niet alleen een vruchtbaar jaar, het was ook het jaar waarin we nog visvriendelijker en efficiënter visonderzoek realiseerden dankzij de "Bretschneider", ons nieuw hightech elektrisch vistoestel.

Werden bemonsterd dit jaar: Munsterbeek, Bezoensbeek, Zutendaalbeek, Abeek, Stiemerbeek, Goerebeek, Voer, Veurs, Noorbeek, Slangebeek, Lossing en Oude Lossing.

Al deze visonderzoeken gebeurden op verzoek van de Dienst Water van de Provincie Limburg. Deze bevissingen door middel van elektrovisserij op openbare viswateren zijn vergund door het Agentschap voor Natuur en Bos.

Ook werd door het adviesbureau Natuurbalans de vissenwerkgroep van Likona uitgenodigd actief mee te helpen aan een visonderzoek op de Geul en zijbeken in het zuiden van Nederlands Limburg.

Onderstaand enkele beknopte excursieverslagen:

1. April: Visonderzoek op Munsterbeek, Bezoensbeek en Zutendaalbeek:

Larve beekprik: ca 90 ex.

Adulte beekprik: ca 10 ex.

De beekprik behoort tot de klasse van de rondbekken.

Volwassen exemplaren, lengte ca. 15 cm, bezitten een zuigmond met hoornige tandjes, hebben ogen en 7 duidelijk ronde kieuwopeningen op de kieuwkorf.

De beekprik leeft gedurende 3 tot 6 jaar als blinde larve in de beekbodem.

De larve heeft 7 kieuwspleten en een hoefijzervormige mondlip

De overige vissoorten die worden aangetroffen zijn: driedoornige stekelbaars, baars, gibel, zonnebaars, riviergrondel, Amerikaanse hondsvij, blankvoorn, blauwbandgrondel, zeelt en Amerikaanse dwergmeerval

Blauwbandgrondel

Zeelt

Amerikaanse dwergmeerval

2. Juni: Visonderzoek bovenloop Abeek en zijbeken

Dit onderzoek leverde in totaal 16 verschillende soorten op, met vooral kwabaal (38 stuks) als blikvanger. De kwabaal, de enige vertegenwoordiger van de kabeljauwachtigen die zijn volledige levenscyclus in zoetwater doorbrengt, is sinds 1960-1970 uitgestorven in België.

Historisch kwam de kwabaal in Limburg voor in de Demervallei, in de Grensmaas en enkele van haar zijbeken waaronder de Abeek.

Voor de herintroductie van de kwabaal in Vlaanderen werden in oktober 2006 de eerste ééNZomerige kwabalen uitgezet in de Abeek verspreid over 15 locaties. Het aantal uitgezette exemplaren bedroeg 3.000 stuks.

De voortplanting van de kwabaal gebeurt in de bovenlopen en zijlopen van rivieren en beken. De bovenlopen met hun holle oevers en structuurrijk patroon geven de nodige bescherming aan adulte en subadulte kwabalen. Andere vissen die we konden noteren waren beekprik, een veertigtal beekforellen, giebel, blankvoorn, riviergrondel, rietvoorn, bierpje, paling, kolblei, driedoornige stekelbaars, zonnebaars, Amerikaanse hondsvij en veel serpelving en kopvoorn.

Beekforel

Giebel

De voortplanting van de kwabaal gebeurt in de bovenlopen en zijlopen van rivieren en beken. De bovenlopen met hun holle oevers en structureel rijk patroon geven de nodige bescherming aan adulte en subadulte kwabalen. Andere vissen die we konden noteren waren beekprik, een veertigtal beekforellen, gibel, blankvoorn, riviergrondel, rietvoorn, bempje, paling, kolblei, driedoornige stekelbaars, zonnebaars, Amerikaanse hondsvij en veel serpeling en kopvoorn.

Beekforel

Gibel

3. Augustus: Visonderzoek op de Stiemerbeek

De Stiemerbeek ontspringt in het noordoosten van Genk, in Oud-Waterschei, aan de voet van de mijnterril. Van hieruit stroomt de Stiemerbeek dwars door het centrum van Genk. Deze gekanaliseerde beek is 16 km lang en voorziet in haar loop de vijvers van De Maten, om dan in Diepenbeek in de Demer uit te monden. Een achttal plaatsen werden bemonsterd. Het resultaat was op alle meetplaatsen pover tot slecht.

Behalve driedoornige en tiendoornige stekelbaars, zonnebaars en blauwbandgrondel konden we hier niets noteren.

4. September: Visonderzoek op de Geul

Door het adviesbureau Natuurbalans werd de vissenwerkgroep van Likona uitgenodigd actief mee te helpen aan een visonderzoek op de Geul en zijbeken in het zuiden van Nederlands Limburg.

De Geul is een snelstromende en meanderende heuvellandbeek met een grindbodem die ontspringt in het land van Herve en via Nederlands Limburg afstroomt naar de Maas.

Wat de typische vissoorten van de Geul betreft hebben we tijdens de bemonstering elrits, beek- en rivierdonderpad, barbeel, kopvoorn, serpeling, bempje en beekforel gevangen. Alleen de gestippelde alver ontbrak op het lijstje.

Beekforel (38 cm)

Barbeel (50 cm)

Kopvoorn (45 cm)

Beekforel (38 cm)

Beekdonderpad

Elrits

5. Eind september: vissenweekend Voerstreek

De Voer is een grensoverschrijdende beek. De bron van de Voer ligt bij de Commanderie van Sint-Pieters-Voeren en ze mondt uit in de Maas ten zuiden van het Nederlandse Eijsden.. Ook de zijrivieren Veurs en Noorbeek werden bemonsterd.

De Voer is een beek van het Geul-type: smal, ondiep en snelstromend. De lengte bedraagt slechts 12 km, waarvan 8 km op Belgisch grondgebied.

Poortgebouw v/d Commanderie met bronnetje .

In de Voer en de Veurs telden we in totaal 941 beekdonderpadden en 67 beekforellen! Ook noteerden we hier beekprik, paling, driedoornige stekelbaars en regenboogforel!

Beekdonderpad

Beekforel

Beekprik

Regenboogforel

Wij hebben de ambitie
om u beter te verzekeren.
En om uw vermogen
beter te laten renderen.

Philip & Nele Gutschoven

31365 GA - RPR HASSELT 0858.060.812

Nieuwe Markt 31 • 3900 Overpelt
Tel. 011/66 13 12

Philip.Gutschoven@dvvlap.be

Openingsuren:

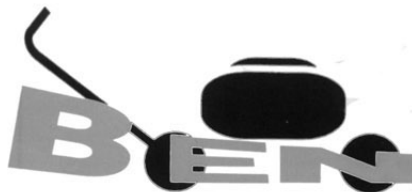
Ma Di, Do: 09.00-12.00 en 14.00-16.00

Wo: 09.00-12.00 • Vr: 09.00-12.00 en 14.00-18.00

Raad op mensenmaat

TUINMACHINES & TOEBEHOREN

BEN MERTENS

Astridlaan 214 - 3900 Overpelt

Tel. 011 - 66 43 00

Open vanaf 19 u. - Woe. gesloten

SCHILDER- & BEHANGWERKEN

Omdat u staat
op kwaliteit!

Marc Geuens

0478 542251

Lommelsebaan 64
3940 Hechtel-Eksel

KAMPEER- EN BUITENSPOORTZAAK

DEN OUTBACK

Alles voor de
Wandelaar, Fietser,
Avonturier, ...

Galerij Vivaldi, LOMMEL, 011/554450

Open: van 10.00 tot 18.00 u. denoutback@scarlet.be

Zondag en Maandag gesloten.

Bezoek onze site: www.denoutback.be

*Schilderwerken
Sielkens & Zn
Alle verf & behang
Vloerbekleding
Aïrles & meerkleurige
spuittechnieken*

**Hoekstraat 55
3900 OVERPELT**

Tel.: (011)64 14 93

LIMBURG INTERNATIONAL
UW REISBURO I

Stationsstraat 1 bus 1 3910 NEERPELT Tel. 011/80 39 80 fax 011/ 64 03 23
e-mail: info@li-reizen.be (Lic. A 1267)

Uw reisburo en autocarbedrijf voor:

- Alle forfaitreizen
- Groepsreizen op maat
- Eëndagsreizen op maat
- Tickets voor lijnvluchten
- Verhuur autocars tot 72 plaatsen

Vraag vrijblijvend informatie.

Tot binnenkort!!!

Rijschool HENDRIKS

Leopoldlaan 44
3900 Overpelt
tel. 011-80 98 80
fax 011-64 99 72

<http://www.hendriks.be>
e-mail info@hendriks.be

Rijschool HENDRIKS NV heeft vestigingen te

OVERPELT	Leopoldlaan 44	(011)80 98 80
ACHEL	Bien 6-8	(011)64 75 15
EKSEL	Heerstraat 12	(011)73 10 51
HAMONT	Nieuwstraat 1	(011)44 70 65
LOMMEL	Molsekiezel 66	(011)54 53 91
BALEN	Vaartstraat 72	(014)81 24 23
MEERHOUT	P. Haechtplein 7	(014)30 86 93
NEERPELT	Heerstraat 43	(011)64 13 39

Rijschool HENDRIKS NV heeft een speciaal erkende vestiging in het MPI St.-Elisabeth te Wijchmaal.

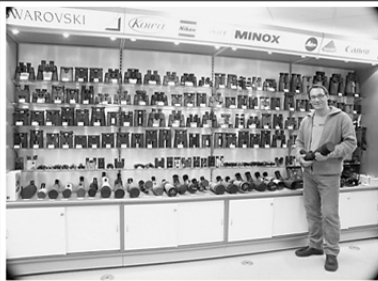

Foto Rooijmans

De verrekijker specialist
voor Nederland en België

met een assortiment van meer dan 170 verschillende verrekijkers en observatieteleascopen. Wij verkopen de topmerken: Leica, Swarovski en Zeiss.

Daarnaast zijn wij dealer van o.a. Bynolyt, Swift, Minolta, Nikon, Canon, Kowa, Minox, Steiner, etc...

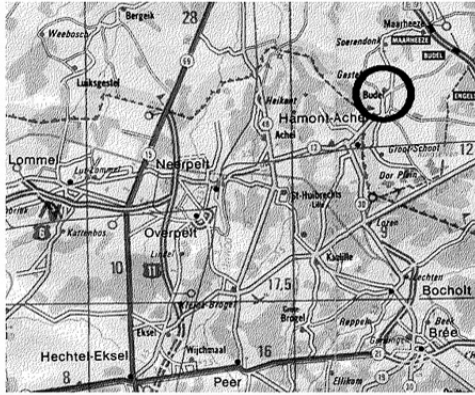
Foto Rooijmans

Markt 10 - 6021 CD - Budel
0495-494890
www.fotorooijmans.nl
h.rooijmans1@chello.nl

onze openingstijden:
maandag t/m donderdag
9.00-12.30 en 13.30-18.00

vrijdag
9.00-12.30 en 13.30-20.00

zaterdag
9.00-17.00

Uit sympathie

Overpelt

Tel.: 011.80.90.30
011.80.01.40

Kerkstraat 24, 3990 PEER
Tel./Fax 011/63.39.54

SAMSONITE : REISBENODIGDHEDEN VAN DE BESTE KWALITEIT
DIDL - O'NEILL - KIPLING - HEDGREN - BUREAUARTIKELN

BIO SHOP

Neerpelt

MAARTEN BEYEN

STATIONSSTRAAT 22
3910 NEERPELT
Tel: 011 64 42 88
Fax: 011 66 50 77
E-mail: neerpelt@bioshop.be

KLIMOP

Stationsstraat 50 - 3910 Neerpelt

OPTIEK BEYEN

Zicht wordt uitstraling...

www.optiekbeyen.be

Brillen/Glazen
Nikon
Zeiss
Rodenstock
Mexx
Kappa
Puma
Brendel
Escada
Ines de la Fressange

Openingsuren

	Vormiddag	Namiddag
Ma:	8.30u - 12.30u	13.30u - 20.00u
Di:	8.30u - 12.30u	13.30u - 19.00u
Wo:	8.30u - 12.30u	13.30u - 20.00u
Do:	8.30u - 12.30u	13.30u - 20.00u
Vrij:	8.30u - 12.30u	13.30u - 19.00u
Za:	8.30u - 12.30u	13.30u - 18.00u

Contactlenzen Verrekijkers Graverwerk Ludo Beyen
Barometers Weerstations Loepen Heleen Beyen

011/64 35 80 - info@optiekbeyen.be

SOOGEN IVO PARKETVLOEREN

Winnerstraat 76 3941 EKSEL

Openingsuren: zaterdag van 10 uur tot 17 uur
woensdag van 14 uur tot 18 uur

e-mail: ivo.soogen@skynet.be
www.soogen.be
GSM 0475/76 07 82 0495/57 23 34

KWANTEN BOUWMATERIALEN

Bouw Punt
Kwanten OVERPELT

GEVELSTENEN
DAKPANNEN
KLINKERS
MIX BETON
ISOLATIE
DAKRAMEN
MARMER
ARDUIN
GRANIET
ZAND & GRIND

44 Stuifzandstr (Industriepark) 3900-Overpelt

Tel: 011 64 44 72
Fax: 011 66 13 09
E-mail: info@kwanten.com
URL: http://www.kwanten.com

PLOEN

OPTIEK, CONTACTLENS - EN GEHOORCENTRUM
DORPSSTRAAT 44 • 3900 OVERPELT • TEL 011 64 13 78

HERBALIFE

U wilt een gezond ontbijt en meer energie!
U bent moe en uitgeput of U wilt betere sportprestaties!
U heeft misschien hulp nodig bij het afslanken?
Wij kunnen je helpen!!!

Patrick & Annemie Van Endert, Karel Martelstraat 12, 3920 lommel
Tel: 011/ 55 27 86 Gsm :0486 917 987 onafhankelijke herbalife distributeur

COPY CENTER BIEMANS B.V.B.A.

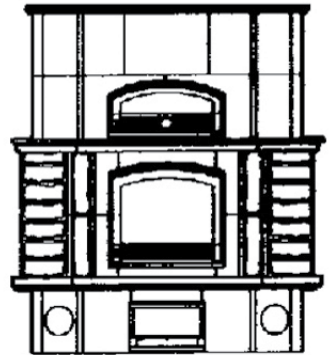
Vreyshoring 70 - 3920 Lommel
Tel. 011-54 37 42 Fax 011-55 54 39
info@biemans.be - www.biemans.be

KWALITEIT EN SERVICE

DIGITALE FULL COLOR & Z/W PRINTSERVICE
DIGITALE FOTOKOPIEEN A4/A3
PLANKOPIEEN, KLEURENKOPIEEN
SCHOOL EN KANTOORBENODIGDHEDEN
INBINDEN, PLASTIFICEREN, STEMPELS
GRAVEREN, PAPIERWAREN, WENSKAARTEN
FAXSERVICE

BVBA GEERTS

Tegelkachels & Speksteenkachels
Exclusieve Houtkachels &
Inbouwhaarden

Retiesebaan 24 - 2460 KASTERLEE
Tel. (014)30 99 24 Fax : (014)30 99 25
E-mail: geertsr@pi.be
Website: www.geerts.be

DECKERS

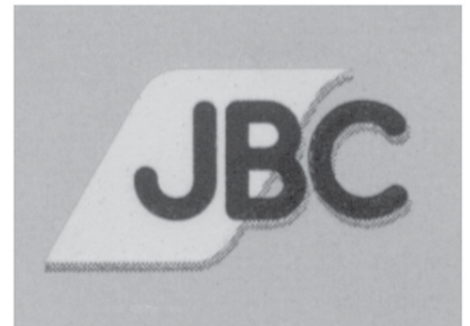

PERMANENTE INTERIEUR-BEURS

Sellekaertsstraat 13 3900 Overpelt
Tel. 011/64.16.02 Fax. 011/66.30.45

e-mail: info@deckers.be
www.deckers.be

TAPIJTEN VAST TAPIJT VINYLvloeren LAMINAAT/PARKET TRAPLOPERS ENZ...

thijs bouw n.v.

Hamonterweg 84 3910 Neerpelt

Zaakvoerder: PAUL THIJIS Tel.: (011)64 14 78 Fax (011)64 83 64

LOMMEL

AANKONDIGINGEN: GEBORTEKAARTJES * DOOPSUIKER *
UITNODIGINGEN: HUWELIJKEN * GOUDEN BRUILOFTEN *
WIJ MAKEN ONTWERPEN VOOR ALLES WAT U TE VIENEN HEEFT

Ontwerpen die bij u passen!
Voor alle gelegenheden

st*r
design

* 0493-449076 *

...laat uw aankondigingen schitteren!

Rijk aan natuur aangereikt

Het Kleine Hoefblad (*Tussilago farfara*)

Het gebruik van kruiden als geneesmiddelen is zo oud als de mensheid zelf. De kruidengeneeskunst was lange tijd de grondslag van de geneeskunst in het algemeen. Tot in de 19de eeuw waren namelijk de meeste medicijnen die de mens tot zijn beschikking had afkomstig van plantaardige grondstoffen. Ook tegenwoordig is nog een deel van de reguliere medicatie, afkomstig van planten of van planten afgeleide stoffen.

Wie interesse betoont voor deze materie zal in boekhandel of bibliotheek genoeg boeken vinden om zich hierin te verdiepen en daarenboven wie tegenwoordig surft op het internet geraakt ook een heel eind weegs. Het is een studieonderwerp hetgeen ook menig natuurliefhebber kan bekoren.

In deze rubriek zouden we tientallen planten, aan wie een heilzame werking wordt toegedicht, kunnen behandelen. Aangezien de ruimte beperkt is willen we enkel een aardig plantje in het daglicht stellen, hetgeen dan als symbool of voorbeeld mag staan voor al die andere planten.

We zijn nu in de winter, maar laten we eens opletten of we eind februari, maart langs wegekant of op ruige gebiedjes de lieflijk gele bloemetjes van het Kleine Hoefblad kunnen ontdekken. Het zijn zowat de eerst bloeiende plantjes en vandaar dat ze ons aangenaam verrassen bij de aftocht van de winter en de nakende komst van de lente.

De plant behoort tot de naaktbloeiers, de bladeren verschijnen pas na de bloei. Tijdens de bloei zijn de bladeren beperkt tot korte, groene of rode schubjes langs de stengel. Na de bloei ontwikkelen deze zich tot hartvormig of ronde en getande bladeren. Deze, aan de onderkant viltig behaarde bladeren staan in een rozetvormige krans rond de steel. De plant is een pioniersplant die zich vooral op nieuwe gronden goed thuis voelt, vaak kan men hem tussen grassen in betrekkelijk nieuwe wegbermen of hellingen aantreffen.

De wetenschappelijk naam van het Kleine Hoefblad is *Tussilago farfara*, waarin we het Griekse woord *tussis* "kuchje" horen. De plant wordt dan ook van oudsher tegen hoesten gebruikt. In veel landen is het nog altijd een belangrijk middel tegen aandoeningen van de luchtwegen in het algemeen, want het heeft als eigenschappen: verzachtend, slijmoplossend, ontspant de bronchiën, ontstekingsremmend. In het woordje *farfara* wordt het franse woord *farine* (meel, bloem) herkend, hetgeen zou verwijzen naar de wit viltige onderkant van de later verschijnende blaadjes. De plant wordt als artsenijsplant geteeld vanwege zijn slijm-, looi- en bitterstoffen, tannine, dextrine en bactericide stoffen. De bladeren worden gebruikt als omslagen bij gewrichts- en reumatische aandoeningen. De Romeinen gebruikten de plant als genotmiddel door deze te roken in pijpjes.

Kruidenlijst:

Aloe Vera • Bijvoet • Brandnetel • Cayennepeper • Duizendblad • Engelwortel • Framboos • Ginseng • Glidkruid • Goudsbloem • Griekse Alant • Heemst • IJzerhard • Kamille • Kaneel • Klein Hoefblad • Klis • Knoflook • Kuisboom • Rozemarijn • Salie • Sint-Janskruid • Smeerwortel • Tijm • Paardebloem • Pepermunt • Peterselie • Valeriaan • Venkel • Vlier • Wilg • Zonnehoedwortel • Zuring

VOGELS

BIJZONDERE WAARNEMINGEN

Kijken naar Kauwkens

Nu het winter is, hebben heel wat vogels ons verlaten. Tijd om onze aandacht eens te vestigen op een trouwe standvogel, de Kauw (Corvus monedula).

Deze vogels zijn ons iedere dag heel herkenbaar nabij. In al onze dorpen en steden bij kerken en gebouwen treffen we ze aan en ze verkiezen wel eens, weliswaar tot menig ongenoegen, te nestelen in schouwen. In aanloop naar de winter troepen ze samen in grote groepen, foerageren ze samen op weilanden en zoeken 's avonds hun gemeenschappelijke slaappleatsen op. Gezien ze ons zo nabij zijn, is het niet moeilijk om hun gedrag gade te slaan?

Hun vliegkunst is bewonderenswaard. Bij aangename weersomstandigheden kunnen groepen vaak acrobatische toeren in de lucht vertonen. Zij stijgen in volle vaart de lucht in, om daar bijna onnavolgbare bewegingen te maken. Soms blijven enige uigelezen exemplaren acrobatentoeeren uithalen, terwijl de overigen met sierlijke zwenkingen dalen en luidruchtig hun slaappleatsen opzoeken.

Het is een algemeen bekend feit dat Kauwen onwaarschijnlijk intelligent zijn, naar men schrijft op het niveau van sommige apen. Er zijn op de natuurzenders (Animal Planet, National Geographic Television, Discovery Channel) op de TV wel eens experimenten te zien waaruit dat blijkt. Tevens op internet zijn er filmpjes te vinden met zulke experimenten. Het blijkt dat de intelligentie van kraaiachtigen bij geen vogel beter te observeren is dan bij Kauwtjes. Onderzoekers hebben ontdekt dat Kauwen een soort taal kennen, een gebiedsgebonden dialect, met bepaalde geluiden voor verschillende situaties. Wie de tijd neemt om een groepje Kauwen in de omgeving eens wat langer te bekijken wordt dan ook getraakteerd op een tentoonstelling van sociale structuren, pikorde-verhoudingen, sociale intriges en onderlinge blikken van verstandhouding tussen 'verliefde' stelletjes. Kauwen zijn sociale vogels, die graag in groepen leven. In de kolonie wordt er nooit werkelijk gevochten tussen de leden. Er heerst een strikt hiërarchische rangorde.

De paarband tussen een mannetje en vrouwtje duurt een leven lang en de vogels zijn bijna altijd onafscheidelijk. Zelfs wanneer de vogels in groepen voedsel zoeken, zijn de afzonderlijke paartjes door hun gedrag te

herkennen. Pas wanneer die partner overlijdt gaan ze (soms) op zoek naar een andere partner. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de Huismus, die ook trouw blijft, maar ook wel eens een slippertje maakt, schijnt de Kauw het zeer serieus te nemen met de huwelijksrouw.

Over kauwen zijn nog wat verdere bijzonderheden te vermelden:

Op de site van Natuurpunt lees ik dat ze gemiddeld 16 jaar oud worden. Elders lees ik echter dat ze 60 jaar tot 80 jaar oud kunnen worden. Sommigen kunnen dus een mensenleven meegaan.

Hun snavel kunnen ze gebruiken als schaar want de zijkanten van zowel boven- als onderhelft zijn bijzonder scherp.

Ze zijn gek op spelletjes spelen die geen enkele zin hebben, zoals 't van grote hoogte laten vallen van kiezelstenen op glazen dakramen (echt gebeurd). Ze behandelen hun nest met sigarettenpeukjes tegen parasieten.

Ze kunnen zonder veel inspanning tegen een storm in vliegen! Hoe? Eerst laten ze zich door de wind hoog in de lucht voeren, vervolgens maken ze zich heel klein en storten met een enorme snelheid naar beneden. Daarna, als ze bijna bij de grond zijn (waar de wind 't minst hard waait en de snelheid van de kauw 't grootst is) slaan ze hun vleugels uit en bollen horizontaal uit om daarna 't kunstje te herhalen.

Veel genot bij het observeren van de Kauwkens.

Kauw (foto Jan Cornelissen)

Donkere dagen voor het varken

In vorige uitgaven hebben we verhalen van het vroegere landleven geschetst, zoals ouderen onder ons nog meegemaakt hebben. Uit een oud boek over het boerenleven in onze contreien haalde Jean Moris ditmaal een artikel over het lot van het varken. We willen gevoelige zielen ervoor waarschuwen dat het bij wijlen een schokkend verhaal is.

Er worden tegenwoordig op het platteland door de boeren sporadisch nog wel varkens geslacht maar de huisslacting staat bijlange niet meer in hetzelfde aanzien en geniet niet meer dezelfde waardering als in de tijd toen boer en arbeider, behalve van een noodslacting, vlees alleen kenden van het eigen slachtvarken en vet spek bij boterham en middageten nog een be-geerde lekkernij was.

Waren het oogsten van de nieuwe rog of de kermistijd hoogtepunten waarnaar met verlangen werd uitgezien, met nog zoveel meer ongeduld werd er gewacht op het ogenblik dat er ge-slacht kon worden. De onmacht om een varken voor eigen gebruik te kunnen mesten werd door de boer dan ook echt als een soort schande aangevoeld en een in de winter welvoorziene schouw maakte de trots van het huisgezin uit.

Maandenlang was aan het mesten van de krulstaart, dikwijls onder supervisie van moeder de vrouw in eigen persoon, de nodige zorg besteed en evenlang was er reikhalzend uitgezien naar het ogenblik waarop hij zwaar genoeg bevonden werd om gekeeld te worden.

In veel dorpen was het de strodekker die gedurende de wintermaanden, wanneer het weer niet geschikt was om op het dak te liggen, gedurende het slachtseizoen de boer optrok om daar de huisslact te verzorgen. Dit was een zwaar werk dat onder barre omstandigheden uitgevoerd werd (hij moest bij iedere klant immers 2 keer langsgaan en het varken moest tijdens de slact – en vaak bij vriesweer

- uitvoerig met water uitgespoeld en gewassen worden) waarvoor de slachter in verhouding slechts karig beloond werd.

Wanneer de slachter met zijn koker vol moordtuig gearriveerd was kreeg het slachtoffer een touw om een der achterpoten, de kooi ging voor de eerste en enige keer van zijn leven voor hem open en hij werd het erf opgedreven. Daar werd hij met een slag van een zware hamer op zijn voorhoofd geveld en vervolgens werd met een gerichte steek zijn halsslagader overgesneden waarbij het bloed zorgvuldig opgevangen werd voor het vervaardigen van de bloed-worst en/of de balkenbrij. Er waren echter ook slachters die het varken zondermeer neerstaken en het spreekt dan ook voor zich dat de nodige mankracht vereist was om het beestje tegen de grond te trekken en in bedwang te houden. Aan deze doodssteek kon je overigens het vakmanschap van de slachter herkennen omdat hij mede bepalend was voor de later kwaliteit van het vlees (een slecht gestoken varken bloedde immers onvoldoende uit).

Was het varken gestoken en de laatste doodsreutel verstorven dan werd er even gepauzeerd om binnen een neutje achterover te slaan en het water dat in een grote ketel klaargestoomd werd op hitte te keuren.

Met stro werd het overtollige haar van het varken gebrand en vervolgens werd het schoon geschrobd en gewassen met overvloedig water. Als het varken geschrabd was ging het de ladder op die dan tegen

een buitenmuur gezet werd waarna het opengesneden en van zijn ingewanden ontdaan werd. Lever, (loos) longen en hart werden in een emmer water uitgespoeld en direct aan de zorgen van de huisvrouw overgegeven.

Reeds voor de slachter vertrokken was gingen loos en hart in een ketel over het vuur om gekookt te worden, terwijl het vrouwvolk intussen druk bezig was met het vet van de darmen te schrapen, waarna deze laatste in- en uitwendig zorgvuldig schoongemaakt en in een kom zout water weggezet werden om later tot worst verwerkt te worden. De blaas was voorbehouden voor de schoolgaande jongens die ze met een pijpsteel strak opbliezen en daarna in de schouw lieten drogen om met Vastenavond dienst te doen voor de rommelpot en de lever werd voor onmiddellijk gebruik in de pan gebakken.

Met dat al was de jaarlijkste slachtdrukke begonnen, die een paar dagen lang het hele huishouden overheerste.

Daags daarna was op het vastgestelde uur de slachter weer present om het varken uit de benen. Hierbij werden de helften één voor één van de ladder afgenomen en op een grote tafel gedeponneerd om volgens de regels van de kunst en naar vaste normen uit te benen en in aller-lei onderdelen op te delen. Hiervan waren de voornaamste de twee hammen en de 4 zijden spek, die na afloop van de operatie naar de kelder gingen om in de kuip ingezouten te worden. Dit inzouten moest secuur gebeuren omdat een gedeelte van het spek en de hammen na het drogen en roken soms maandenlang in de open schouw bewaard moesten kunnen worden.

Naast het spek en de hespen had je de ribben en de

rug, die in moten gesneden werden en bij het spek in de kuip gingen.

De beide reuzels werden samen met het krans- en niervet in blokjes gesneden en boven het vuur gesmolten en door het vergiet in keulse potten opgevangen. De hierbij resterende "kanen" waren overigens zeer gewaardeerd bij de boterham.

Wat er dan van het varken overbleef (oren, tong, staart, poten, kop, worstvlees, longen, hart...) resorteerde onder wat de boer aanduidde met de naam "kort" en werd in de daarop volgende dagen verder verwerkt tot worst, zult en balkenbrij.

Een traditie van eeuwen schreef in de meeste streken verder voor dat een mooi stuk gebrad voor mijnheer pastoor bestemd was en dat na de slacht visite gehouden werd. De naaste burenen en bloedverwanten moesten dan "op het verreken komen" en ook meid en knecht mochten 's zondags na de slacht ouders of een paar broers meebrengen "op de soep" en dan werd de kuip al meteen duchtig aangesproken. Dat was een gebruik waaraan niet te ontkomen was en zo kon het gebeuren dat na een week of drie de grootste helft van het kort reeds in vreemde magen verdwenen was.

Na zo'n paar dagen van zenuwachtig werken en "redderen" was het hele voorhuis doordrenkt van een vetwalm; alles rook naar vet, smaakte naar vet en voelde vet aan en het duurde een week vooraleer je uit neus, verhemelte en keel de vetsmaak voorgoed kwijt was geraakt. Maar....het varken was "aan de kant" en het huishouden kon er weer voor een jaar tegen!

VARIA

FAMILIENIEUWS

We vernemen het plots overlijden op 24.07.2010 van Jos Vriens, echtgenoot van Berthe Claes. Jos was een gedreven imker, biologische tuinder en natuurliefhebber. Aan de familie bieden we ons medeleven aan.

Veel te jong, op 48-jarige leeftijd, is Jos Plessers, levensgezel van Tinneke Van Belleghem, broer van bestuurslid Leon Plessers, overleden op 21 oktober 2010. Het gezin Plessers is lid van Natuurpunt en door onze aanwezigheid op de uitvaart en tevens met deze mededeling wensen we aan de familie ons medeleven aan te bieden.

SPROKKELS

In deze rubriek "SPROKKELS" worden korte verhaaltjes, wetenswaardigheden of nieuwsjes opgenomen, die we van jullie, via e-mail of via telefoon of met een papiertje ontvangen, desgevallend met een foto erbij.

- E-mail vanwege Albert Mertens met betrekking tot een waarneming van een Atalanta met turbomotor. Op 24 september, nog een van die warme zonnige herfstdagen van dit jaar, noteerde ik meerdere Dag-

pauwogen, Atalanta's en enkele Gehakkelde aurelia's op herfstasters die op dat ogenblik uitbundig bloeiden in onze tuin in de Duinenstraat. Tussen deze kleurrijke bezoekers viel een Atalanta extra op. Hij fladderde even behendig en zorgeloos van bloem tot bloem als zijn soortgenoten maar een opvallend omhulsel sierde zijn achterlijf. Op het eerste zicht leek het wel een extra turbomotor.

Vlinderspecialisten, aan wie ik meerdere foto's van het exemplaar doorstuurde, zijn van oordeel dat de vlinder tijdens het verpoppen niet volledig uit zijn cocon is kunnen kruipen en bijgevolg een gedeelte van zijn cocon als bijkomende uitrusting met zich meegevoerd heeft. De vlinder scheen er echter totaal geen last van te ondervinden, hij vloog schijnbaar ongehinderd even lustig als zijn soortgenoten rond.

-E-mail dd. 5 nov. 2010 van Nathalie Dekoning Natuurpunt - Algemene Zaken en Beweging
Consulent Limburg nathalie.dekoning@natuurpunt.be

"In bijlage jullie meest recente ledencijfers. Zoals je kan zien haalden jullie net de kaap van de 500 leden. Altijd leuk om eens mee uit te pakken in jullie tijdschrift! Jullie uitval is wel aan de hoge kant. Maar gezien de crisis en de verhoging van het lidgeld is dat niet zo heel

vreemd. Maar misschien volgend jaar eens een mailing doen samen met ons om jullie leden aan te sporen om te domiciliëren?"

Redactie: Hoe dit kan, kan men vanaf nu vinden op de binnenzijde van de achteromslag. Doen!

-Hans Claes en Vandelaer Jean Marie laten weten dat ze de zoogdierenwerkgroep in noord-limburg wensen uit te bouwen.

Hans heeft bij ANB een vergunning bekomen om met life-traps muizen te mogen vangen. Dit voor het inventariseren van (natuur)gebieden in (Noord)-Limburg. Als verantwoordelijke van deze werkgroep wil hij het op zich nemen om in het komende jaar een avond-nachtactiviteit uit te werken met betrekking tot nachtvlinders en/of muizenvallen.

-E-mail van Hans Claes : "Omwille van verschillende redenen is het bestuur van JNM Teutenland gewijzigd. Ikzelf zal niet meer tot het JNM-bestuur horen.

Men kan terecht bij Rob Dalemans en/of Wout Daniels. Zij zullen het komende jaar alleszins de vereniging verderzetten.

Gegevens bestuursleden JNM:

Rob Dalemans
Kolleberglaan 59
Hamont-Achel 3930

Wout Daniels
Achelsendijk 20
Neerpelt 3910

robdalemans@hotmail.com jan.daniels-alders@skynet.be"

Belangrijke mededeling ivm papiercontainer

Zoals velen weten staat er een papiercontainer voor Natuurpunt op een achterliggend perceel aan de Boseindstraat te Neerpelt (inrit rechts van huisnummer 183). Sinds vele jaren kan iedereen aldaar oud papier in deze container deponeren. Gezien er werkzaamheden op til zijn begin 2011 gedurende enkele maanden (het aanleggen van een brede weg naar de nieuwe verkaveling), zal de container gedurende deze tijd moeilijker bereikbaar zijn met de auto.

Digitale Zonnedaaw.

Ons ledenblad Zonnedaaw is tevens te raadplegen op onze website www.natuurpunt-noordlimburg.be. Het beeldmateriaal is hier tevens in kleuren. Theoretisch zou het aldus mogelijk zijn dat er geen gedrukte versie meer gemaakt wordt en dat ieder zijn informatie op de website kan vinden. De meeste mensen verkiezen echter nog altijd voor een gedrukte Zonnedaaw. In de toekomst zal de gedrukte versie waarschijnlijk minder omvangrijk worden en zal er vaker verwezen worden naar informatie op de website.

colofon

NATUURPUNT NOORD-LIMBURG

DOELSTELLINGEN:

- Stimuleren tot natuurbeleving en natuurstudie door vorming en natuur- en milieu-educatie (natuuruitstappen, voordrachten, dia-voorstellingen, cursussen, natuurreizen, onderzoek en inventarisatie van dier- en plantensoorten).
- Aandacht voor landschapszorg en milieubeleid.
- Actieve inzet voor natuurbehoud door het beheren, aankopen en uitbouwen van natuurreservaten in Noord-Limburg:
 - de Vloeiweiden in de Watering in Lommel-Kolonie,
 - de Lommelse heidegebieden: de Riebos, de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbosserheide,
 - dendrologisch Wielewaalpark "Den Tip" in Lommel-Kerkhoven,
 - het Plat in Overpelt
 - de Dommelvallei in Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt
 - de Veewei in Hechtel-Eksel.

LIDMAATSCHAP NATUURPUNT: 24 euro per gezin per kalenderjaar.

Je kan je lidgeld betalen hetzij via domiciliëring, hetzij via jaarlijkse overschrijving.

Domiciliëring: Elk jaar wordt je lidgeld automatisch afgehouden van je rekening. Indien je dit wenst en nog niet gebeurd is, dan kan je op twee manieren een domiciliëring aanvragen: via de website of via de telefoon of e-mail.

Via de website

Je bent al geregistreerd op de Natuurpuntwebsite. Log in en vul het online formulier in. Print het formulier uit en zet er met balpen een handtekening onder. Stuur het vervolgens naar Natuurpunt – ledenadministratie, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen. De inning van je lidgeld volgt dan automatisch. Een overschrijving is dus niet meer nodig!

Je bent nog niet geregistreerd op de website

Je kan op de website een pdf-formulier downloaden of je kan van de gelegenheid gebruik maken om je te registreren op 'Mijn Natuurpunt' en het online formulier in te vullen. Print het formulier uit en zet er met balpen een handtekening onder. Stuur het vervolgens naar Natuurpunt – ledenadministratie, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

De inning van je lidgeld volgt dan automatisch. Een overschrijving is dus niet meer nodig.

Via de telefoon of e-mail

Bel naar 015-29 72 20 of mail naar info@natuurpunt.be. Zeg dat je lid wil worden via domiciliëring en geef je naam en adres door. Je ontvangt dan een foldertje met een domiciliëringformulier.

Overschrijving

Ben je tegen domiciliëring, dan kan je jaarlijks een overschrijving doen.

Schrijf 24 euro over op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met vermelding "lidgeld Natuurpunt Noord-Limburg". (IBAN: BE17 2300 0442 3321, BIC: GEBABEBB). U ontvangt per jaar vier keer het nationaal tijdschrift "NATUUR.BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDA UW".

Zonnedauw 2011 - januari-februari-maart

ABONNEMENTEN tijdschriften:

Als lid van Natuurpunt Noord-Limburg ontvangt u per jaar vier keer het nationaal tijdschrift "NATUUR.BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDA UW".

Ieder lid van NATUURPUNT kan zich **facultatief** abonneren op:

- "NATUUR.FOCUS", het natuurhistorisch tijdschrift dat vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro,
- "NATUUR.ORIOLUS", het vogeltijdschrift voor Vlaanderen dat ook vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro.

Wie zich abonneert op NATUUR.FOCUS en ook op NATUUR.ORIOLUS betaalt 14,5 euro (in plaats van 2 x 8,5 euro).

ZONNEDA UW:

Dit is het driemaandelijks contactblad uitgegeven door NATUURPUNT Afdeling Noord-Limburg (Lommel en Overpelt).

Leden van andere afdelingen, die tevens ons ledenblad "ZONNEDA UW" wensen te ontvangen, betalen 7,5 euro, over te schrijven op rek. nr.: 456-1122981-39 (IBAN: BE13 4561 1229 8139) t.n.v. Natuurpunt Noord-Limburg.

Redactie:

Paul Verheyen, Kleinmolenstraat 8, 3910 Neerpelt
tel.: 011 640222 e-mail: pool.verheyen@skynet.be

Lay-out: st*r design

Drukker: copy center Biemans, Lommel

Medewerkers: Pieter Cox, Henri Cuyvers, Theo Geuens, Marc Geuens, Ann Geypen, Guido Jansen, Hanne Maes, Albert Mertens, Jean Moris, Leon Plessers, Henri Vaesen, Paul Verheyen, Luc Winters en vele fotografen

Met dank: Aan iedereen die deze uitgave van ZONNEDA UW tot stand heeft helpen komen. Natuurpunt Noord-Limburg dankt tevens allen die met hun financiële bijdrage in ruil voor publiciteit de uitgave van ons ledenblad ZONNEDA UW ondersteunen.

Oplage 640 ex.

foto Albert Mertens

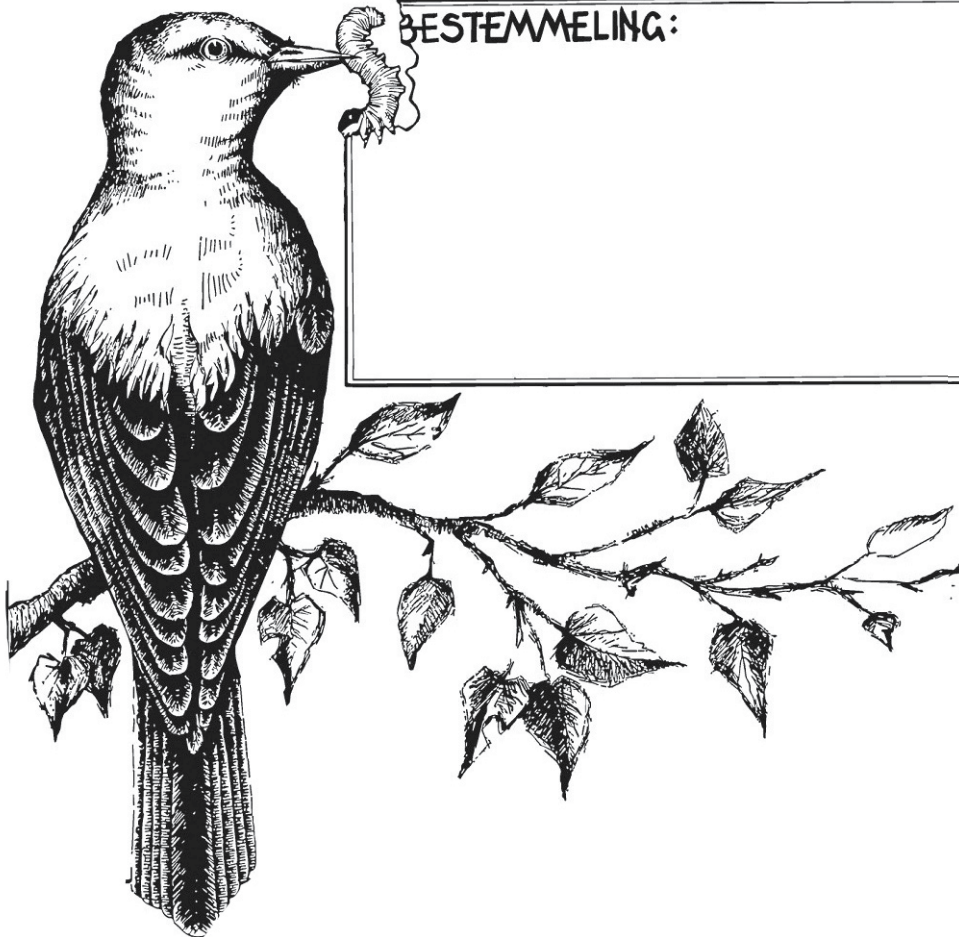

België - Belgique
 P.B.
 3900 OVERPELT
 12/2678

P808288

Natuurpunt, Vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen

Ledenadministratie: Leon Plessers - Pater Vanduffelstraat 5 bus 2 - 3900 Overpelt - 0472883814
 V.U. Paul Verheyen - Kleinmolenstraat 8 - 3910 Neerpelt - 011640222

BESTEMMELING:

